

Как като ученик избираш своята кариера

Изборът на кариера може да създаде голямо напрежение от очаквания и тревога върху теб и то точно в момент, когато се бориш за високи оценки и диплома в училище. От една страна е важно да си фокусиран върху настоящето. От друга трябва да планираш бъдещето. Как да се справиш и с двете едновременно?

Добра стратегия за намаляване на стреса при избора на кариера е да се съсредоточиш върху „процеса“ на избор, а не толкова върху резултата. С други думи започни проучване на възможности, съществуващите хиляди възможности за кариера, и към всяка от тях – практически стъпки, които трябва да предприемеш, за да разбереш дали си подходящ. По статистически данни хората от поколението милениълс сменят работата си до 7 пъти по-често от всички предходни поколения. Така че, не се притеснявай: ще преминеш през доста промени в трудовия си живот. Не очаквай да удариш десетката от първия път. Първият избор на един млад човек в кариерата му рядко е последният.

Как се случва на практика изследването на кариерните възможности?

Ако си в 10ти или 11ти клас, запази си малко свободно време всеки месец за да:

- Разглеждаш сайтове за различни професии
- Посещаваш кариерни изложения
- Разговаряш с някого от познатите си възрастни за професията му

Как да разбереш коя професия е подходяща за теб?

Много хора избират кариера въз основа на бизнеса/професията на родителите си или се ориентират по това по кои предмети се справят добре в училище. Например, избираш журналистика, защото си добър по български или счетоводство, защото си добър по математика.

Всъщност няма **по-опасен подход** от този. Първо, защото не взема под внимание кой всъщност си ти. Какви мечти и амбиции имаш? Къде искаш да стигнеш? Каква е крайната ти цел: да бъдеш предприемач със собствен бизнес, да бъдеш независим експерт, да бъдеш СЕО в световна компания... Второ, защото решавайки според училищните предмети, пропускаш нещо много важно: бъдещата ти кариера не е само въпрос на академични или технически способности. Голяма част от работата си ще вършиш благодарение на човешките си качества: емпатия, комуникационни умения, умения за работа в екип, фокусиране, ефективност, интровертност/екстровеитност и още много... Това означава, че твоята отправна точка е личността ти. Кой си ти? Как би искал да работиш: сам, в малък екип, в голям екип? С организирано или гъвкаво работно време? В офис или на плажа? Колко отговорност ти е комфортно да носиш? Искаш ли да те организират или ти да организираш другите?

От отговорите на тези въпроси до голяма степен зависи успехът на бъдещата ти кариера. Защо ли? Това е най-лесният начин да се насочиш точно към работата, където да изпъкнеш със силните си качества и да прогресираш бързо. В противен случай те чака дълга и фрустрираща борба на работното място.

Например ако си общителен и добър оратор, може би е добре да се насочиш към кариера в търговията и продажбите – някъде, където си в директен досег с клиентите си. Със същите качества обаче би се провалил, ако избереш работа без комуникация, сам на бюрото и вгълбен в задачите.

Въпросите тук са безкрайно много. Начинът да си отговориш на тях е един – да опознаеш себе си, силните и слабите си страни. Да си дадеш сметка какво искаш да преживяваш в кариерата си: къде и как да работиш, с кого, на каква позиция, с какви задължения, колко искаш да получаващ като заплата. В рамките на първата българска авторска програма за кариерно ориентиране Career rEvolution (<https://careerrevolution.wixsite.com/career-revolution>) правим точно това:

- Създаваме твой подробен профил: силните ти страни, талантите и опита/наученото до тук
- На база на профила ти създаваме индивидуален кариерен план, в който избираме професия/посока за кариерата ти, подходящо образование (университет, други курсове) и слагаме всичко в малки, прости стъпки за изпълнение – всеки ден
- Развиваме онези умения, на които не те учат в училище, но които определят успеха ти, без значение дали ще правиш голяма корпоративна кариера или ще имаш собствен бизнес

За начало, можеш да порботиш над **няколко въпроса. Използвай обратната връзка** на хората, които те познават добре. Техните отговори тук могат да дадат ценни насоки за бъдещето ти:

- В какво си наистина добър и обичаш да го правиш?
- В какво си добър, но не обичаш да го правиш?
- В какво не си добър, но ти доставя удоволствие да го правиш?
- В какво нито си добър, нито ти харесва да го правиш?

Докато разговаряш с познати за тяхната професия, записвай си какво представлява техният работен ден, какви задачи изпълняват обикновено, кои са големите предизвикателства на работното им място.

Независимо дали си в 10ти или 12и клас, помни: правилният избор не винаги изисква много време. Затова пък подходящият опит ще ти даде летящ старт в избора на образование и кариера. На базата на въпросите по-горе изготви списък с бизнеси/професии, които те интересуват. Помисли за кратък стаж през ваканцията във фирма, разговор с професионалист, малък проект с ментор от конкретна професия/бизнес.

В нашия Compass Club (<http://www.edu-compass.com/the-compass-club/>)

правим точно това: срещаме те с професионалисти и бизнесмени, работиш по реални проекти с някои от тях и получаващ възможности за стаж.

Всичко това ще те постави директно в средата на работа. Преживявайки няколко дни там, вече ще знаеш дали ще си струва усилието. Дали искаш и можеш да работиш това 8 часа на ден 5 дни в седмицата в продължение на много години.